

Akademický rok 2024/2025

Bakalářská práce – posudek oponenta

Jméno a příjmení studenta: Andrea Pilařová

Název práce: Ilustrovaná Bible

Slovní hodnocení:

Záměrem práce je podle autorky přiblížit čtenáři biblické příběhy ve vizuálním jazyce, který by byl srozumitelný mladé generaci – z tohoto důvodu zvolila japonský styl manga. Soubor monochromních digitálních ilustrací má sloužit jako příloha českého ekumenického překladu Bible, který byl v průběhu 60. a 70. let 20. století pořízen z původních jazyků. Cílem tohoto překladu bylo, aby byl srozumitelný a přijatelný pro všechny církve. Od roku 1985 je opakovaně vydáván.

V názvu bakalářské práce je sice obsaženo slovo „Bible“, ale pozornost je věnována pouze *Starému zákonu*, což autorka připomíná v textové dokumentaci. Ilustrace samotné nejsou doslovným zrcadlením biblických příběhů, ale spíše vizualizací jejich fragmentů, zachycují okamžiky, zůstávají nedořečené. Jejich konkrétní výběr ale autorka v textu nezduvodňuje a můžeme se tedy pouze domnívat, jestli mezi nimi existuje nějaká souvislost, nebo zda byla volba pouze nahodilá. Lyričnost „ilustrací“, která představují jakási zastavení se v čase, sice popírají epičnost a často komplikovanou narativitu biblických příběhů, snaží se však o obsahový a emocionální akcent, což považuji za originální řešení. Andrea Pilařová se však rozhodla textovou část od ilustrací odseparovat a jejich obsah bohužel přestal být v souvislosti se zvolenými příběhy čitelný.

V textovém doprovodu k bakalářské práci si přitom předsevzala, že v souvislosti se zdrojovým textem nedojde ke ztrátě „*původního obsahu nebo hodnoty*.“ Je to ale možné?

Výklad *Starého zákona* od pradávna nespočívá jen v samotných příbězích nebo (až překvapivě vášnivých) milostných verších Písni písní, ale především v jejich interpretaci. Starozákonní texty vždy měly a stále mají symbolickou povahu a nelze je přijímat pouze doslovně. To platí v případě židovské církve i křesťanských společenství. Autorka si uvědomuje, že nepřijatelná vizuální interpretace může být chápána jako znevážení posvátného textu. Je možné, že právě toto „prozíření“ v ní vyvolalo ostych nakládat s tématem podrobněji. O jak zásadní problém se může ve vztahu ke zobrazování jednat nám připomínají dějinné milníky, jako byla ikonoklastická krize v Byzanci v průběhu 8. a 9. stol. po Kr. nebo odpor reformačních hnutí k zobrazování v 15. a 16. století (husitství, Martin Luther). Uvědomuji si, že se odkazy na složité teologické problémy související se zobrazováním, mohou zdát ve srovnání se studentskou prací ve 21. století poněkud úsměvnými, snažím se ale poukázat na to, že se i v popkulturní době stále ještě jedná o velmi komplexní problematiku a že si autorka volbou takového zadání naložila opravdu velké sousto.

Mezi referenčními texty zmiňuje knihy *Čtení z Bible* (1996) od českého filosofa Jana Sokola nebo zjednodušené převyprávění biblických příběhů určené dětskému čtenáři od německé katolické teoložky Eleonore Beck (1990). Z nepochopitelného důvodu však zcela vynechává již existující vydání komiksů *The Manga Bible: From Genesis to Revelation* (2007) a *Manga Jesus* (2010), která Bibli přímo citují. Ilustrátorem obou knih je britský umělec nigerijského původu Ajibayo Akinsiku (resp. Siku), absolvent evangelického semináře London School of Theology. Chybí také informace o existenci šestidílného provedení novozákonní *Manga Bible* s ilustracemi japonských autorů Kozumiho Shinozawy a Ryō Azumiho, které vycházelo na pokračování v letech 2008–2019, v angl. 2009–2020). Už v roce 1992 byla odvysílána série 26 epizod (každá 24 min.) japonského animovaného seriálu *In the Beginning. The Bible Stories*. Autorem by Osamu Tezuka, který na přípravě spolupracoval přímo s Vatikánem. Zná autorka tyto práce? Jak se vůči nim vymezuje? Cítila i ona potřebu konzultovat své zadání se zástupci církví?

Ano, starozákonní příběhy – oprostíme-li je od náboženského výkladu – stále představují fascinující soubor textů. Nejsm si ale jistá, jestli upřímně míněné, avšak povrchní samostudium, je v daném čase dostačujícím předpokladem pro zpracování takto komplexního zadání.

Cílem práce má být objevování, pochopení a zpřístupnění biblických textů mladé generaci. Je to ale opravdu možné, když autorka samotné texty vynechává? Jedná se pak stále ještě o ilustrace nebo jen o soubor digitálních kreseb volně inspirovaných starozákonními předlohami? Je obsah funkčně komunikován směrem k divákovi? Je tím zadání skutečně naplněno? Torzovitost bakalářské práce Andrey Pilařové bohužel vyvolává více otázek než odpovědí, které mě utvrzují v tom, že k naplnění nedošlo jen minimálně.

Otázky k rozpravě:

Je styl manga sám o sobě dostačujícím prostředkem pro komunikaci obsahu Starého zákona mladému čtenáři? Jaký klíč byl uplatněn při volbě textových předloh?

Závěrečné hodnocení:

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh klasifikace:

E

Posudek vypracoval(a):

Mgr. Jana Kořínková, Ph.D.

Datum: 7. 6. 2025